

URZĄD MIEJSKI W PYSKOWICACH

Wydział Spraw Obywatelskich, Ochrony Informacji
i Zarządzania Kryzysowego

Przygotowanie ludności na wypadek katastrof, klęsk żywiołowych oraz innych nagłych zdarzeń

2011 r.

Materiał źródłowy: Broszura MSWiA – strona internetowa:
<http://www.mswia.gov.pl>

Wydawca:

Urząd Miejski w Pyskowicach, ul. Strzelców Bytomskich 3, 44-120
Pyskowice, woj. śląskie, tel. (32) 332 60 20, fax (32) 332 60 02,
e-mail: info@pyskowice.pl; internet: www.pyskowice.pl

Nakład: 200 egz.

Pyskowice, dnia 08 listopad 2011r.

Szanowny Czytelniku

Niebezpieczeństwo jest nam na ogół znane tylko z przekazów telewizyjnych lub relacji prasowych — nie towarzyszy nam, na co dzień. Pojawia się jednak niespodziewanie, zaskakując swoją grozą i rozmiarami.

Dopiero w dramatycznych chwilach zazwyczaj uświadamiamy sobie, jak ważne jest wcześniejsze, indywidualne przygotowanie się na wypadek katastrofy lub klęski żywiołowej. Najczęściej właśnie stan tych przygotowań decyduje o rozmiarach klęski; im lepiej społeczeństwo jest przygotowane na nadejście potencjalnego niebezpieczeństwa, tym jego skutki mogą być mniejsze, a sam żywioł łatwiejszy do opanowania.

Jesteśmy przekonani, że niniejszy poradnik, zawierający praktyczne wskazówki, jak zabezpieczyć się przed ewentualnym kataklizmem oraz jak postępować w trakcie i po jego wystąpieniu, pomoże Państwu uniknąć w sytuacji zagrożenia — dramatycznych sytuacji wynikających z niewiedzy.

Chociaż katastrofy naturalne nie są zjawiskiem, o którym się chętnie czyta, to jednak wskazane jest wiedzieć więcej na ich temat. Wiedza ta pomoże zrozumieć

ewentualne zagrożenia i przygotować się na ich wystąpienia.

Życzymy wszystkim Czytelnikom, aby treść tego poradnika nigdy nie musiałaby być przydatna w praktyce.

JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ NA WYPADEK KATASTROFY LUB KLĘSKI ŻYWIOŁOWEJ ?

Jeśli katastrofa wydarzy się w Twoim miejscu zamieszkania władze lokalne oraz służby ochrony ludności będą próbować Ci pomóc. Lecz Ty także musisz być przygotowany. Ratownicy mogą nie być w stanie dotrzeć do Ciebie natychmiast po wystąpieniu katastrofy lub mogą być zmuszeni koncentrować swoje wysiłki w innym miejscu. Należy wiedzieć, co robić w przypadku zagrożenia, gdzie szukać schronienia, jak przygotować się do ewakuacji, jak ułatwić sobie przebywanie w pomieszczeniach przeznaczonych do tymczasowego zakwaterowania. Jak ograniczyć skutki katastrofy. Jak zabezpieczyć dobytek przed zniszczeniem.

CO NALEŻY ZROBIĆ ?

W pierwszej kolejności trzeba ustalić, co Tobie i Twojej rodzinie zagraża. W tym celu:

- sprawdź, czy rejon, w którym zamieszkujesz narażony jest na jakiegokolwiek zagrożenia.

Wiadomości na ten temat szukaj we właściwym terytorialnie urzędzie gminy lub miasta;

- dowiedz się w "komórce organizacyjnej urzędu zajmującej się sprawami ochrony ludności", w jakiej strefie zagrożenia znajduje się twój dom i jakiego rodzaju są to zagrożenia;
- poznaj rodzaje alarmów, sygnałów alarmowych, sposoby ich ogłaszania i odwoływania oraz naucz się zasad zachowania się w przypadku ich ogłaszania;
- zaopatrz się w instrukcje, poradniki i stosuj się do zaleceń w nich zawartych. Będzie to podstawą do przygotowania się i sprawdzenia własnych możliwości do przetrwania w okresie pierwszych dni kataklizmu;

INSTRUKCJA ALARMOWANIA

W przypadku konieczności udzielenia natychmiastowej pomocy, w zależności od rodzaju występującego zagrożenia, należy niezwłocznie powiadomić:

**POGOTOWIE
RATUNKOWE**

**tel.
999**

**PAŃSTWOWĄ
STRAŻ
POŻARNĄ**

**tel.
998**

POLICJĘ

**tel.
997**

lub

112

Do podstawowych zadań realizowanych przez te służby należy:

Pogotowie Ratunkowe (Państwowe Ratownictwo Medyczne)

- ratowanie osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, polegającego na nagłym lub przewidywanym w krótkim czasie pojawieniu się objawów pogarszania zdrowia, którego bezpośrednim następstwem może być poważne uszkodzenie funkcji organizmu lub uszkodzenie ciała lub utrata życia, wymagający podjęcia natychmiastowych medycznych czynności ratunkowych i leczenia.

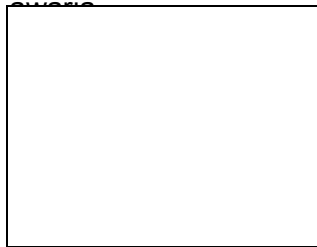
Uwaga !

Kto zauważy osobę lub osoby znajdujące się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego lub jest świadkiem zdarzenia powodującego taki stan, w miarę posiadanych możliwości i umiejętności ma obowiązek niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do skutecznego powiadomienia o tym zdarzeniu podmiotów ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego (art.4 Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 r. Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1410).

Państwowa Straż Pożarna

- ratowanie ludzi i zwierząt przed skutkami zagrożenia pożarowego,
- ratowanie życia ludzi i zwierząt zagrożonych powodzią i innymi skutkami żywiołowych sił przyrody, a także udzielanie pomocy technicznej,

- ratowanie życia ludzi i zwierząt zagrożonych skażeniem substancją niebezpieczną.

ja

Polic

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej,
- w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania.

JAK UZYSKAĆ POMOC ?

POGOTOWIE

Zadzwoń na nr tel. 999 lub 112.

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia Dyspozytor zapyta:

- *Co się stało?*

Podaj rodzaj wypadku lub zachorowania (np. wypadek samochodowy, upadek z wysokości, załamanie w miejscu publicznym, atak padaczki itp.)

- *Jaki jest stan osoby wymagającej pomocy?*

(Czy jest przytomna, czy oddycha, czy się rusza, czy na coś w przeszłości chorowała, w przypadku wypadków ile osób jest poszkodowanych i jaki jest ich stan ogólny.

- *Gdzie to się stało?*

Miejsce wypadku lub zachorowania, miejscowość, w miarę dokładny adres, jakieś charakterystyczne punkty topograficzne ułatwiające zespołowi dotarcie na miejsce zdarzenia.

- *Ewentualne dane osobowe osoby potrzebującej pomocy?*

Jej imię i nazwisko i wiek, jeśli jest to Ci osoba nieznaną po prostu powiedz, że jej nie znasz.

- *Kim ty jesteś, jako osoba wzywająca?*

Podaj swoje nazwisko i numer telefonu, z którego dzwonisz.

Nigdy pierwszy nie rozłączaj się, ponieważ po zebraniu wywiadu dyspozytor przekaże Ci pewne informacje jak postępować do czasu dotarcia zespołu ratownictwa medycznego. Czasami takie proste zabiegi mogą pacjentowi uratować życie.

Pamiętaj, że w przypadkach wątpliwych podejrzenie fałszywego wezwania, niedokładne dane adresowe lub przerwanie rozmowy) dyspozytor może ponownie nawiązać rozmowę uściślając adres.

Jeżeli jest to wypadek, zabezpiecz miejsce wypadku.
Dyspozytor pogotowia ratunkowego już sam powiadomi inne służby ratownicze potrzebne na miejscu zdarzenia, a więc Straż Pożarną i Policję.

W przypadkach niezagrażających życiu pacjenta dyspozytor udzieli informacji, w jaki sposób pomóc pacjentowi lub, kto jest w stanie przybyć na lekarską wizytę domową.

Państwowa Straż Pożarna
na nr tel. 998 lub 112.

Zadzwoń

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia należy wyraźnie podać:

- swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
- adres i nazwę obiektu,
- co się pali, na którym piętrze,
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi w miejscu pożaru, lub w bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwopalne lub wybuchowe.

UWAGA: Odłóż słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia pożaru. Oczekaj chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie przez dyżurnego telefonistę straży, czy meldunek o pożarze nie jest fałszywy.

POLICJA

Zadzwoń na nr tel. 997 lub 112.

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia Dyspozytor zapyta o:

- miejsce i rodzaj zdarzenia,
- dokładny adres,
- jakie istnieje zagrożenie (wypadek, kolizja, ile samochodów bierze udział w wypadku itp.),
- nazwisko i numer telefonu, z którego się dzwoni.

NUMER RATUNKOWY NR 112

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia z **nr 112** Dyspozytor w zależności od zdarzenia przekieruje połączenie do odpowiedniej służby (policji, pogotowia, straży pożarnej) lub przyjmie informację o zdarzeniu, zadając odpowiednie pytania.

**KAŻDA RODZINA POWINNA MIEĆ
PRZYGOTOWANE PODSTAWOWE
WYPOSAŻENIE
NA CZAS KLĘSK ŻYWIŁOWYCH LUB
KATASTROF**

Podczas katastrof może wystąpić brak elektryczności, gazu, wody itp. Możliwe jest też, że warunki uniemożliwiają opuszczenie domu przez wiele dni. Możesz potrzebować zapasów w celu samodzielnego przeżycia przez trzy lub więcej dni. Oznacza to, że powinieneś posiadać zapasy wody, żywności i innych przedmiotów na wypadek katastrofy. Przygotowane zawnazu wyposażenie ułatwi przetrwanie trudnego okresu.

WYPOSAŻENIE POWINNO ZAWIERAĆ:

- żywność: mięso, owoce i warzywa w puszkach; puszkowane soki, mleko i zupy; cukier, sól i przyprawy; wysokokaloryczne pożywienie (witaminy, słodyczne, żywność dla niemowląt i ludzi starszych, krakersy, suchary, ekstrakty kawy i herbaty) - zapas na okres 3-5 dni przechowywać w chłodnym miejscu;

- wodę: wodę należy zgromadzić najlepiej w plastikowych pojemnikach w ilości 4-5 litrów na osobę na okres 3-5 dni, wliczając wodę do utrzymania podstawowych zasad higieny;
- odzież i rzeczy do spania: każdy domownik powinien posiadać jedną zmianę bielizny, odzieży i butów, a dodatkowo okrycie przeciwdeszczowe, ciepłą bieliznę, koc lub śpiwór;
- apteczkę pierwszej pomocy: gaza; sterylne bandaże, w tym elastyczne; taśmy przylepne; nożyczki; chusta; termometr; środki aseptyczne, środki przeciwbólowe, aspirynę, środki przeczyszczające, węgiel aktywowany; mydło; rękawice gumowe oraz zapas lekarstw na przewlekłe choroby członków rodziny;
- przybory i narzędzia: turystyczny zestaw do gotowania, radio na baterie, latarki, zapasowe baterie, nóż wieloczynnościowy, zapałki, przybory do pisania, zestaw powinien być spakowany i gotowy do zabrania;

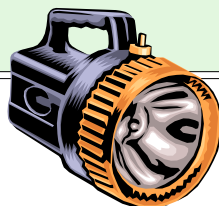
BĄDŹ PRZYGOTOWANY

JAK PRZYGOTOWAĆ SIĘ NA WYPADEK NAGŁEGO ZDARZENIA

Zdarzenia takie mogą wystąpić szybko i bez ostrzeżenia. **Planowanie na wypadek jakiegokolwiek niebezpieczeństwa – w tym także katastrof wszystkich klęsk żywiołowych wymaga rozważenia wszystkich możliwych scenariuszy.** Jeśli będziesz mógł pozostać w domu, pamiętaj, że elektryczność, woda, ogrzewanie, usługi telekomunikacyjne i transportowe mogą funkcjonować z przerwami albo wręcz nie działać przez długi czas. Specjaliści sugerują, by zaopatrzyć się w odpowiednią ilość jedzenia, wody, lekarstw i innych niezbędnych artykułów, z których będzie mogła korzystać Twoja rodzina. W obliczu bardzo poważnych zagrożeń może dojść do ewakuacji Twojego domu lub całej społeczności lokalnej.

Gdyby kiedykolwiek doszło do takiej sytuacji pamiętajmy aby posiadać plany ewakuacji i przygotowane rzeczy pierwszej potrzeby, które możemy szybko ze sobą zabrać:

- **Plan ewakuacji** obejmujący, co najmniej dwa miejsca spotkania w czasie niebezpieczeństwa. Wybierz jedno miejsce poza domem na wypadek nagłego niebezpieczeństwa, takiego jak np. pożar. Wybierz, co najmniej jedno miejsce poza najbliższym sąsiedztwem na wypadek gdybyś nie mógł wrócić do domu.
- **Plan kontaktowania się podczas niebezpieczeństwa.** Wybierz jedną osobę spoza swojej miejscowości, by była punktem kontaktowym dla członków rodziny i Ciebie na wypadek gdybyście byli rozdzieleni. Upewnij się czy wszyscy posiadają informacje ułatwiające kontakt, takie jak: numery telefonów, adresów e-mail.

BĄDŹ PRZYGOTOWANY

CZEGO BĘDZIESZ POTRZEBOWAŁ - ZRÓB LISTĘ KONTROLNĄ

Podstawowymi artykułami, które powinny cały czas być przechowywane w Twoim domu są: **woda, apteczka, gaśnica, ubrania i pościel, narzędzia, źródła prądu (baterie)**. Trzymaj je w domu tam, gdzie będą Ci najbardziej potrzebne, w jednym łatwym do niesienia pojemniku takim jak: kosz na śmieci, plastikowy pojemnik magazynowy, plecak turystyczny lub worek. Przechowuj je w dogodnym miejscu, a w swoim samochodzie trzymaj ich pomniejszoną wersję. Zawartość przechowuj w nieprzepuszczających powietrza torebkach. Pamiętaj o wymianie, przechowywanej wody i artykułów żywnościowych (daty umieszczaj na pojemnikach). Sprawdź zgromadzone środki i ponownie przeanalizuj swoje potrzeby. Skonsultuj się ze swoim lekarzem pierwszego kontaktu lub aptekarzem odnośnie przechowywanych lekarstw i zaktualizuj listę potrzebnych medykamentów.

LISTA KONTROLNA

- WODA
- NIE PSUJĄCA SIĘ ŁATWO ŻYWNOŚĆ
- ARTYKUŁY PIERWSZEJ POMOCY
- LEKARSTWA
- RADIOODBIORNIK NA BATERIE
- LATARKA
- TELEFON KOMÓRKOWY
- PIENIĄDZE
- UBRANIA
- POŚCIEL
- PRZYBORY I ARTYKUŁY DO HIGIENY
- WAŻNE DOKUMENTY

Woda

Dokonaj zakupu wody butelkowanej.

Zaplanuj dla każdej osoby około 3 litrów wody na dzień. Wodę należy przechowywać w chłodnym, ciemnym miejscu z naklejoną etykietką z datą.

Żywność

Przechowuj 3-5 dniowy zapas nie psującej się łatwo żywności dla każdej z osób.

Jedzenie nie powinno wymagać przechowywania w lodówce, przyrządzania lub gotowania, nie powinno też wymagać w ogóle – lub jedynie małą ilość – wody.

Oto przykłady: łatwe do spożycia konserwy mięsne, puszkowane owoce i warzywa; soki, mleko i zupy w puszkach lub kartonach; przyprawy, takie jak: cukier, sól i pieprz; wysokoenergetyczne pożywienie jak masło, galaretki, niskosolone krakersy,

wyskokaloryczne batony i inne produkty zawierające duże ilości słođu, ziarna sezamowego, rodzynek, suszonych owoców, płatków zbożowych, orzechów i miodu; witaminy; jedzenie dla dzieci i osób na specjalnej diecie; herbatniki; twarde cukierki; kawa rozpuszczalna i słodzone płatki zbożowe. Produkty takie, jak: kasza, ryż i makaron, mleko w proszku, kukurydza, ziarna soi, zgromadzone w większych ilościach, mogą być przechowywane dłużej.

Apteczka

Skompletuj zestaw na wypadek nagłego zdarzenia. Powinny się w nim znaleźć plastry z opatrunkiem w różnych rozmiarach, jałowe gaziki, plaster hypoalergiczny, sterylne opatrunki gazowe w zwoju, podtrzymujące opaski z dzianinyo różnej szerokości, nożyczki, pinceta, igły, nasączone chusteczki higieniczne, woda utleniona, środek antyseptyczny, termometr, szpatuły, tubka wazeliny lub innego środka nawilżającego, agraiki, mydło antybakteryjne, rękawiczki gumowe i krem z filtrem ochronnym UVA/UVB. Ponadto należy tam umieścić: aspirynę, środki przeciwbólne, leki przeciwbiegunkowe, węgiel lekarski (w przypadku biegunek i zatruc pokarmowych), syrop przeciwkaszlowy, leki przeczyszczające oraz leki na nadkwaśność.

Narzędzia i zapasy

Trzymaj następujące przydatne przedmioty: radioodbiornik na baterie, latarkę, zapasowe baterie różnych typów, taśmę, folię aluminiową, linę, piłę, naczynia do jednorazowego użytku lub kubki papierowe, plastikowe talerze i sztućce, gotówkę, otwieracz do konserw i nóż podręczny, małą gaśnicę ABC, namiot składany, kombinerki, klucz francuski, kompas, zapalniczka lub zapalniczkę, plastikowe pudła, papier i ołówek lub długopis, igły i nici, zakraplacz, gwizdek. Spośród środków sanitarnych: paczkowany papier toaletowy, mydło i detergent w płynie, podpaski i wkładki higieniczne dla kobiet, plastikowe torby na śmieci, plastikowe wiadro z pokrywą, środek dezynfekujący i wybielacz chlorowy. |

Ubranie i pościel

Dla każdej z osób przygotuj jeden lub dwa komplety ubrań na zmianę, mocne buty, ewentualnie obuwie robocze, odzież przeciwdeszczową, koce lub śpiwory, czapkę i rękawiczki, ocieplaną bieliznę i okulary przeciwsłoneczne. |

Dodatkowe środki

Dzieci – preparaty mlekozastępcze, pieluszki, butelki, mleko w proszku, lekarstwa, zabawki.
Dorośli – lekarstwa bez recepty i na receptę, protezy zębowe, okulary i / lub soczewki

kontaktowe oraz preparaty do ich pielęgnacji, środki higieny osobistej.

Ważne dokumenty rodzinne – polisy ubezpieczeniowe, numery rachunków bankowych, adresy i telefony kontaktowe, akty notarialne, dokumenty potwierdzające tożsamość, papiery wartościowe – akcje i obligacje, książeczki szczepień, ważne numery telefonów, numery kart kredytowych, legitymacje ubezpieczeniowe oraz dokumenty rodzinne, testamenty; wszystko w opakowaniu zabezpieczającym przed wilgocią

BĄDŹ PRZYGOTOWANY DOM I ZABEZPIECZENIE FINANSOWE

Nawet, gdy masz wystarczającą ilość czasu na przygotowanie się na niebezpieczeństwo, wciąż możesz odczuwać silny lęk przed zniszczeniem Twojej własności. Pomocna może wówczas okazać się polisa dla właściciela lub najemcy. Niestety, wiele osób wcześniej poszkodowanych było niedostatecznie ubezpieczonych lub – co gorsza – nie ubezpieczonych w ogóle. Niekiedy ubezpieczenie podstawowe dla właściciela nieruchomości nie uwzględnia powodzi i innych poważniejszych zdarzeń. Zwróć zatem uwagę przy zakupie ubezpieczenia, by chroniło Ciebie przed różnymi niebezpieczeństwami.

Istnieje kilka rzeczy, które można zrobić, by ochronić dom i mieszkanie. Możesz wzmocnić swoje bezpieczeństwo, obniżając jednocześnie koszty związane z ochroną ubezpieczeniową, poprzez:

- dokładne umocowanie dużych lub ciężkich elementów mogących spaść i wyrządzić szkody,
- **zabezpieczenie okien**, przeniesienie dobytku w bezpieczniejsze miejsca gdy masz pewność, iż zbliża się niebezpieczeństwo,
- **wyłączenie odbiorników i wszelkich urządzeń elektrycznych**,
- sprawdzenie przez inspektora budowlanego lub architekta, jakie poprawki budowlane mogą przyczynić się do zapobieżenia lub nawet zmniejszenia w sposób znaczący szkód mogących powstać podczas niebezpiecznego zdarzenia,

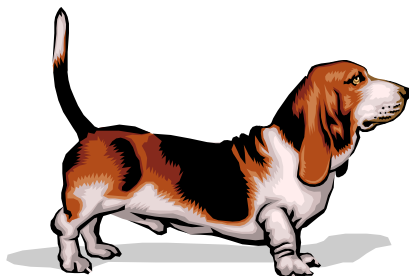

- **dokonanie spisu dobytku**, co będzie pomocne podczas postępowania odszkodowawczego w towarzystwie ubezpieczeniowym gdy rzeczy te ulegną uszkodzeniu lub zniszczeniu. Możesz dokonać spisu w formie opisanie lub sfotografowania Twojego dobytku. Dołącz

BĄDŹ PRZYGOTOWANY W TROSCE O ZWIERZĘTA

Przygotowanie zwierząt na wypadek nagłego zdarzenia

Planowanie na wypadek zagrożeń obejmuje wszystkich członków rodziny – także zwierzęta. **W większości miejsc zapewniających schronienie nie można trzymać zwierząt.** Przygotuj więc wcześniej listę schronisk, przyjaciół lub członków rodziny, którzy będą mogli zaopiekować się Twoim pupilem w czasie wystąpienia ewentualnego zagrożenia. Jeżeli planujesz umieszczenie zwierzęcia w schronisku, upewnij się czy miejsce to rzeczywiście zapewnić może długookresową opiekę i czy samo ma odpowiedni plan działania na wypadek niebezpieczeństwa. Gdyby okazało się, że Twoja rodzina będzie zmuszona zmienić miejsce pobytu, w tym miejsce schronienia i nie będzie możliwe zabranie z sobą zwierzęcia, ogranicz przebywanie zwierzęcia do jednego pomieszczenia w domu, zapewniając mu dostateczną ilość pokarmu i wody w czasie gdy nie będziecie mieli z nim kontaktu.

Przygotuj wspólny zestaw pomocy dla Twoich zwierząt, by zabrać go gdy będziecie w pośpiechu opuszczać dom. Zalecany skład zestawu:

- **dokumenty zwierzęcia** (najlepiej ze zdjęciem), książeczką szczepień, rejestracją, listą szczególnych potrzeb, niezbędnymi lekami, obrozą, kagańcem i smyczą
- **dotatkowe zapasy pokarmu dla zwierząt**
- **zapas czystej wody**
- **miski** (naczynia jednorazowe gdy musisz opuścić swój dom), otwieracz do konserw, torby na śmieci, wybielacz (środek dezynfekujący i odkażający), koce, ręczniki, ręczniki papierowe oraz inne środki do natychmiastowego wyrzucenia tuż po użyciu.

BĄDŹ PRZYGETOWANY

NOTOWANIE PODEJRZANYCH DZIAŁAŃ

W sytuacjach zagrożenia Policja może włączyć dodatkowe patrole w różnych miejscach i utrzymywać częstszą komunikację ze strukturami lokalnymi. **Mieszkańcy powinni zwiększyć czujność i informować policję o każdym podejrzanym zachowaniu w okolicy.** Wiele osób nie robi tego, ponieważ nie jest pewna czy to, co zaobserwowali, zasługuje na zameldowanie. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości niezwłocznie dzwoń na policję. Nie marnuj cennego czasu, by najpierw podyskutować o tym z przyjaciółmi czy sąsiadami.

Jeśli podejrzewasz, że doszło lub może dojść do przestępstwa, dzwoń pod numer 997 lub 112. Nie ulegaj panice, nie wystawiaj też siebie na ryzyko. **Gdy zachowanie wydaje się po prostu podejrzanе, zadzwoń pod numer policji** i opisz to szczegółowo. Nie musisz podawać swojego nazwiska. Gdybyś jednak chciał, by skontaktował się z Tobą policjant, podaj swoje nazwisko, adres i numeru telefonu i poproś policjanta o kontakt.

Oto rodzaje zachowań, o których obok informacji o ludziach, samochodach i okolicznościach wyglądających na niezwykle, powinniście powiadomić policję:

- ktoś zaglądnący do domów lub samochodów,
- **powtarzająca się obecność dziwnych pojazdów w sąsiedztwie,**
- osoby majstrujące przy instalacjach elektrycznych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych,
- **dziwne zapachy ulatniające się z i wokół domów,**
- jakiegokolwiek inne osoby chodzące od drzwi do drzwi,
- **osoby podejrzanie obserwujące Twoją okolicę.**

NOTATKI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

